

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-2944/12
Sarajevo, 10.1.2013. godine

10.01.2013 god	
01,02-02-1-3/13	

S

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

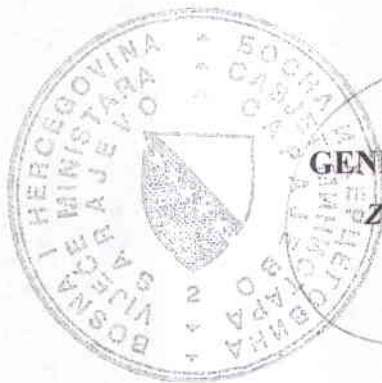
SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine,
raseljenim osobama i povratnicima

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 30. sjednici održanoj 4.12.2012. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine, raseljenim osobama i povratnicima, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine, raseljenim osobama i povratnicima, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i elektroničku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK

Zvonimir Kutleša

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на _____ сједници Представничког дома, одржаној _____. ____ 20___. године и на _____ сједници Дома народа, одржаној _____. ____ 20___. године донијела је

ЗАКОН О ИЗБЈЕГЛИЦАМА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА И ПОВРАТНИЦИМА

ПОГЛАВЉЕ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет Закона)

Овим законом утврђује се дефиниција избјеглице из Босне и Херцеговине (у даљем тексту: избјеглица из БиХ), расељеног лица и повратника, права и начин остваривања права, начин обезбјеђивања средстава за остваривање права, структура и надлежности институција у Босни и Херцеговини за имплементацију овог закона, њихова права и одговорност, надлежности Комисије за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине (у даљем тексту: „Комисија“) и организације Фонда за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине (у даљем тексту: „Фонд“) као и друга питања која се односе на избјеглицу из БиХ, расељено лице и повратника.

Члан 2. (Дефиниције и појмови)

Поједини појмови које се користе у овом закону имају сљедећа значења:

а) **“Избјеглица из БиХ“** је држављанин Босне и Херцеговине (у даљем тексту: „БиХ“) који се налази изван БиХ, а који је због сукоба протјеран са свог пребивалишта или је након 30. 4. 1991. године напустио своје пребивалиште у БиХ и избјегао у иностранство, бојећи се оправдано да ће бити прогоњен због своје вјерске, националне, етничке припадности, припадности некој социјалној групи или својих политичких одређења и који се није вратио у БиХ;

б) **“Расељено лице“** је држављанин БиХ који се налази у БиХ, а који је због посљедица сукоба протјеран са свог пребивалишта или је након 30. 4. 1991. године напустио своје пребивалиште, бојећи се оправдано да ће бити прогоњен због своје вјерске, националне, етничке припадности, припадности некој социјалној групи или својих политичких одређења и који се није вратио у раније пребивалиште, нити је добровољно одлучио да се настани у другом пребивалишту. Расељено лице је и избјеглица из БиХ која се вратила у БиХ, а није

се поново настанила у раније пребивалиште, нити је изабрала друго пребивалиште у БиХ;

ц) „Повратник“ је избјеглица из БиХ или расељено лице које је надлежном органу исказало вољу за повратак у ранија пребивалишта и која је у процесу тог повратка, као и избјеглица из БиХ и расељено лице које се вратило у своје раније пребивалиште;

д) „Имовина“ је стамбена јединица, над којом је избјеглица из БиХ, расељено лице или повратник имало власништво или станарско право и у којој је избјеглица из БиХ, расељено лице или повратник имало пребивалиште, а које је лишено током сукоба почевши од 30. 4. 1991. године;

е) „Имовина која се не може вратити“ је имовина из тачке д) овог члана, којом избјеглица из БиХ, расељено лице или повратник није у могућности фактички располагати;

ф) „Компензација - накнада за имовину која се не може вратити“ је накнада која припада избјеглици из БиХ, расељеном лицу и повратнику за имовину из тачке д) и е), одређена у складу са прописаним стандардима;

г) „Заједнички пројекти“ су пројекти који се реализују путем Фонда, удруженим средствима БиХ, ентитета, Брчко дистрикта БиХ и других, као и пројекти који се реализују по основу кредитних задуживања код међународних и домаћих финансијских институција и пројекти који се финансирају из донаторских средстава, путем Фонда.

У заједничке пројекте не спадају посебни пројекти који се директно финансирају из буџетских средстава БиХ, ентитета, Брчко дистрикта БиХ и др.;

х) „Мониторинг“ је праћење имплементације заједничких пројеката везаних за реализацију права избјеглице из БиХ, расељеног лица и повратника, као и пројеката финансираних из Буџета Министарства за људска права и избјеглице БиХ финансираних путем Фонда.

Члан 3 . (Надлежни органи)

(1) Надлежни органи БиХ за провођење овог закона су:

- а) Министарство за људска права и избјеглице БиХ (у даљем тексту: „Министарство“);
- б) Комисија;
- с) Фонд.

(2) Поред органа из става (1) овог члана, надлежни органи за провођење овог закона су и органи ентитета, Брчко дистрикта БиХ, кантона, градова и општина.

ПОГЛАВЉЕ II – СТАТУСНА ПИТАЊА

Члан 4. (Статус)

(1) Статус избјеглице из БиХ уређује се законима земље прихвата, у складу са међународним конвенцијама.

(2) Статус расељеног лица и повратника уређује се у складу са ентитетским законима и другим прописима ентитета и кантона на основу овог закона.

Члан 5. (Престанак статуса)

Расељеном лицу престаје статус:

- a) добровољним повратком у раније пребивалиште;
- b) добровољним избором другог пребивалишта;
- c) другим разлозима уређеним законима ентитета.

ПОГЛАВЉЕ III - ПРАВА И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ИЗБЈЕГЛИЦЕ ИЗ БИХ, РАСЕЉЕНОГ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 6. (Права избјеглице из БиХ и расељеног лица)

(1) Избјеглица из БиХ и расељено лице има право на:

- a) повратак у раније пребивалиште;
- b) избор другог пребивалишта;
- c) поврат имовине или компензацију - накнаду за имовину која се не може вратити.

(2) Избјеглици из БиХ и расељеном лицу, које је изабрало друго мјесто пребивалиште, не ограничава се право на повратак у раније мјесто пребивалиште.

(3) Лице које је изабрало друго мјесто пребивалишта не може ограничити право на повратак избјеглици из БиХ и расељеном лицу које је одлучило вратити се у своје раније мјесто пребивалишта.

(4) Права лица из овог члана остварују се на основу овог закона, закона ентитета и кантона и прописа Брчко дистрикта БиХ, а начин остваривања ових права прописује се подзаконским актима.

Члан 7. (Остала права избјеглице из БиХ, расељеног лица и повратника)

(1) Поред права утврђених у члану 6. став (1) овог закона избјеглица из БиХ, за вријеме боравка у земљи прихвата, има право да:

- a) буде објективно и свеобухватно информисана о стању у БиХ, ради доношења одлуке о повратку у раније пребивалиште или избору другог пребивалишта у БиХ;
- b) користи допунско школовање, уколико је у земљи прихвата организовано од надлежних служби из БиХ;
- c) користи конзуларне и друге услуге служби БиХ у земљи прихвата ради регулисања својих права у БиХ и
- d) друга права регулисана овим законом и другим прописима у БиХ.

(2) Избјеглица из БиХ, своја права у земљи прихвата остварује по прописима земље прихвата.

(3) Поред права утврђених у члану 6. став (1) овог закона расељено лице за вријеме трајања статуса и повратник имају и друга права која се утврђују и остварују по прописима ентитета, Брчко дистрикта БиХ, кантона, градова или општина.

Члан 8.

(Право на повратак у раније пребивалиште)

(1) Избјеглица из БиХ и расељено лице има право да се слободно врати у своје раније пребивалиште.

(2) Надлежни органи су дужни осигурати да се повратак одвија на сигуран и организован начин, уз пуну слободу кретања и заштиту личне и имовинске безбједности.

(3) Министарство у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко дистрикта БиХ, израђује годишњи план којим осигурава услове за повратак, те прати његову реализацију.

Члан 9.

(Право на избор другог пребивалишта)

(1) Избјеглица из БиХ и расељено лице које се не може или не жели вратити, има право на слободан избор другог пребивалишта.

(2) Избор другог пребивалишта је добровољан.

Члан 10.

(Право на поврат имовине или компензацију - накнаду за имовину која се не може вратити)

(1) Избјеглица из БиХ и расељено лице има право на поврат имовине које је лишена за вријеме непријатељстава од 1991. године, као и на компензацију-накнаду за имовину која се не може вратити.

(2) Под повратом имовине из става (1) овог члана сматра се потпуна фактичка могућност избјеглице из БиХ, расељеног лица или повратника да располаже својом имовином.

(3) Избјеглица из БиХ, расељено лице и повратник имају право на компензацију-накнаду за имовину која се не може вратити, на начин како је утврђено овим законом.

ПОГЛАВЉЕ IV – ВРСТА ПОМОЋИ

Члан 11. (Помоћ за повратак)

(1) Избјеглици из БиХ и расељеном лицу које се враћа у своје раније пребивалиште обезбјеђује се помоћ:

- а) у обнови уништене и оштећене имовине у сврху повратка у складу са прописаним стандардима;
- б) у обнови ратом оштећене комуналне, социјалне и друге инфраструктуре;
- с) друге облике помоћи у повратку с циљем економске, социјалне, правне и других облика одрживости повратника.

(2) Избјеглици из БиХ и расељеном лицу које се враћа у своје раније мјесто пребивалиште, али због објективних разлога не може се вратити на адресу ранијег мјеста пребивалишта може се, у изузетним случајевима, а с циљем остварења помоћи за приступ праву на повратак, одобрити релокација на другу адресу унутар ранијег мјеста пребивалишта, што ће бити прописано упутством, који ће донијети Министар за људска права и избјеглице БиХ (даљем тексту: “Министар”) у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 12. (Помоћ код избора другог пребивалишта)

(1) Избјеглица из БиХ и расељено лице које је изабрала друго пребивалиште у БиХ, путем компензације-накнаде за имовину која се не може вратити, може изабрати једну од врста помоћи како слиједи:

- а) помоћ у обнови уништене и оштећене стамбене јединице у пребивалишту из 1991. године;
- б) помоћ у изградњи стамбене јединице у новом пребивалишту у БиХ, у обиму припадајућег права на помоћ у складу са прописаним стандардима.

(2) Право на помоћ из става (1) тачка б) овог члана остварује се уз претходно осигурану грађевинску парцелу и потребну документацију.

(3) Остварена помоћ из става (1) овог члана не спрјечава избјеглицу, расељено лице да потражује и друга права на основу других важећих прописа.

ПОГЛАВЉЕ V – УТВРЂИВАЊЕ КОРИСНИКА И ПРИПРЕМА ПРОЈЕКТА

Члан 13. (Утврђивање корисника)

Министарство осигурава пуну равноправност у приступу правима кориснику помоћи, избјеглици из БиХ, расељеном лицу и повратнику (у даљем тексту: „корисник“) на цијелој територији БиХ.

Члан 14. (Општи услови за утврђивање корисника)

(1) Општи услови за утврђивање корисника су:

- a) да је корисник на дан 30. 4. 1991. године имао пребивалиште у стамбеној јединици која је предмет захтјева;
- b) да је утврђен статус власништва или станарско право корисника над стамбеном јединицом, која је предмет захтјева, а у којој је имао пребивалиште на дан 30. 4. 1991. године;
- c) да стамбена јединица корисника, која је предмет захтјева, није продата, замијењена или пренесена на неки други начин почев од 30. 4. 1991. године;
- d) да стамбена јединица корисника из 1991. године, која је предмет захтјева, не задовољава прописане стандарде о минимуму стамбених услова;
- e) да корисник или члан његовог садашњег домаћинства није примио помоћ довољну да задовољи прописане стандарде;
- f) да корисник или члан његовог садашњег домаћинства нема на територији БиХ другу стамбену јединицу, која задовољава прописане стандарде.

(2) Поред општих услова из става (1) овог члана, Министарство ће, у координацији са надлежним органима ентитета и Брчко дистрикта БиХ, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, подзаконским актима прописати начин остваривања права на помоћ, стандарде и процедуре којима се осигурава поштивање општих услова, пуна транспарентност процеса и приступ информацијама од стране корисника.

(3) Министарство ће, у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона, у координацији са надлежним органима ентитета, Брчко дистрикта БиХ, кантона, градова и општина, донијети посебно упутство и израдити Јединствену листу корисника, према врсти помоћи на нивоу БиХ, која ће бити основ за трајно рјешавање приступа праву на дом.

(4) У циљу законитог и ефикасног кориштења помоћи, Министарство ће, у сарадњи са надлежним органима ентитета, Брчко дистрикта БиХ, кантона, градова и општина, водити Централну евиденцију о корисницима помоћи и исту редовно ажурирати и размјењивати са надлежним министарствима и органима управе на свим нивоима власти.

Члан 15.
(Припрема пројеката)

(1) У циљу остваривања права из члана 6. став (1) овог закона, Министарство путем ентитета, Брчко дистрикта БиХ, кантона, градова и општина и других владиних, невладиних, домаћих и међународних организација и институција прикупља и припрема одговарајуће пројектне приједлоге.

(2) Пројектне приједлоге из става (1) овог члана, након евалуације, Министарство у форми годишњег плана предлаже Комисији и Савјету министара БиХ на разматрање и одлучивање.

ПОГЛАВЉЕ VI – СРЕДСТВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗБЈЕГЛИЦЕ ИЗ БИХ, РАСЕЉЕНОГ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА

Члан 16.
(Извори средстава)

(1) Средства за остваривање права избјеглице из БиХ, расељеног лица и повратника из члана 6. став (1) овог закона осигуравају се:

- a) из буџета институција БиХ и међународних обавеза Босне и Херцеговине;
- b) из буџета ентитета, Брчко дистрикта БиХ, буџета кантона и општина;
- c) из кредита, обезбјеђених за ове намјене од међународних финансијских институција;
- d) од финансијске и друге помоћи земаља прихвата избјеглица из БиХ;
- e) од међународних и домаћих донација и
- f) других извора финансирања.

(2) Средства из става (1) овог члана, која се одобравају за заједничке пројекте на нивоу БиХ, исказује Министарство, а реализују се путем Фонда.

(3) Средства за остваривање права избјеглица из БиХ, расељених лица и повратника, у висини од најмање 2 % од свог буџета, све до потпуног провођења циљева из Анекса VII Општег оквирног споразума за мир Босни и Херцеговини, обезбјеђују се у Буџету Институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, ентитета, Брчко дистрикта БиХ, кантона, градова и општина, а координирање активности на планирању и распоређивању средстава за заједничке пројекте вршиће се путем Министарства и Комисије.

ПОГЛАВЉЕ VII – МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БИХ

Члан 17.

(Надлежности за провођење Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини)

(1) У складу са надлежностима из Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине, Министарство своје задатке обавља на начин који гарантује једнакоправност избјеглица из БиХ, расељених лица и повратника.

2) Министарство координира, усмјерава и надзире у оквиру Комисије, активности ентитета и других институција у БиХ одговорних за провођење политике у области провођења Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, пројеката реконструкције и обезбјеђења других услова за одржив повратак, процјењује стање и путем регионалних центара у свом саставу врши мониторинг провођења пројеката из члана 2. овог закона, обезбјеђујући на тај начин одговарајућу хармонизацију и једнакоправност приступа правима избјеглица из БиХ, расељених лица и повратника на цијелој територији БиХ.

(3) У циљу реализације активности из оквира својих надлежности Министарство, у сарадњи са надлежним органима ентитета, Брчко дистрикта БиХ, кантона, градова и општина, обједињава и анализира програме, планове и извјештаје ресорних министарстава и служби ентитета и Брчко дистрикта БиХ у вези провођења Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, те припрема и предлаже одлуке о заједничким пројектима, које доноси Комисија у складу са својим надлежностима.

(4) Начин реализације пројеката из овог члана, прописује се подзаконским актима које доноси Министар у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

ПОГЛАВЉЕ VIII - КОМИСИЈА ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ И РАСЕЉЕНА ЛИЦА БИХ

Члан 18.

(Комисија за избјеглице и расељена лица БиХ)

(1) У циљу обезбјеђења равноправне регионалне, локалне и националне заступљености и ефикаснијег провођења и координирања активности на имплементацији Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, оснива се Комисија.

(2) Комисија је надлежна за:

- a) обезбјеђење неопходних средстава за реализацију заједничких пројеката;
- b) избор заједничких пројеката у циљу трајног рјешавања потреба избјеглица из БиХ, расељених лица и повратника, које Министарство предложи Комисији на разматрање, а који се реализују путем Фонда;
- c) доношење одлука за финансијску реализацију изабраних пројеката путем Фонда;

- d) разматрање укупног стања у погледу реализације Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и с тим у вези и извјештаја Министарства, ентитетских министарстава и Владе Брчко дистрикта БиХ;
- e) разматрање извјештаја о реализацији пројеката, које Фонд и Министарство, подносе у погледу управљања средствима и финансијске реализације одобрених пројеката.

Члан 19.
(Састав Комисије и учешће у раду)

- (1) Комисија се састоји од девет чланова, од којих су по три члана Комисије из реда сваког од конститутивних народа БиХ.
- (2) Министарство предлаже четири члана, од којих је један члан предсједник Комисије, ресорна министарства ентитета предлажу по два члана, а Брчко дистрикт БиХ предлаже једног члана Комисије. Министар, ентитетски министри за питања избјеглих и расељених лица и шеф Одјела за расељена лица, избјеглице и стамбена питања су по службеној дужности обавезни чланови Комисије.
- (3) Предложене чланове Комисије из става (2) овог члана одлуком именује Савјет министара БиХ.

Члан 20.
(Одлучивање)

Комисија доноси одлуке консензусом, а уколико се не може постићи консензус, одлука се сматра усвојеном када за одлуку гласају по два члана Комисије из реда сва три конститутивна народа БиХ.

Члан 21.
(Начин рада и извјештавања)

- (1) Начин рада Комисије уређује се Пословником о раду Комисије који се доноси на првој, конституирајућој сједници Комисији.
- (2) Комисија ради у сједницама које се, у правилу, одржавају у Сарајеву, а уз сагласност чланова Комисије, могу се одржавати и у другим мјестима у БиХ.
- (3) Комисија подноси извјештај о раду Савјету министара БиХ најмање једном годишње.

Члан 22.
(Финансирање и подршка раду Комисије)

- (1) У циљу пружања стручно-административне и техничке подршке Комисији и обезбјеђења јавности њеног рада, Министар својом одлуком оснива Одсјек за подршку у раду Комисије.

(2) Накнаде за рад Одсјека за подршку у раду Комисије и чланова Комисије, биће регулисане у складу са Законом о платама у институцијама Босне и Херцеговине и подзаконским актима донесеним на основу истог.

(3) Финансијска средства за рад Комисије осигураће се у буџету Министарства.

ПОГЛАВЉЕ IX - ФОНД ЗА ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ И РАСЕЉЕНА ЛИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 23. (Организација Фонда)

Овим законом, Фонд за повратак БиХ организује се као Фонд, као самостална управна организација, с циљем финансијске подршке активностима на трајном рјешавању приступа правима избјеглица из БиХ, расељених лица и повратника.

Члан 24. (Управљање и начин рада)

(1) Поступак за избор, именовање и разрјешење, статус и овлаштења директора Фонда, као и управљање и начин рада Фонда врши се у складу са важећим прописима у БиХ који се односе на државну управу, државну службу и овим законом.

(2) Фондом руководи директор, који управља буџетским средствима Фонда.

(3) Фонд је одговоран за финансијску реализацију заједничких пројеката, које својом одлуком изабере Комисија, на приједлог Министарства, и посебних пројеката које својом одлуком одобри Министарство.

(4) Унутрашња организација Фонда уређује се Правилником о унутрашњој организацији који усваја Савјет министара БиХ.

(5) Фонд предлаже Правилник о начину финансијске реализације пројеката и друге подзаконске акте које доноси Савјет министара БиХ.

(6) Фонд најмање два пута годишње подноси извјештај о финансијској реализацији одобрених пројеката Министарству, Комисији и затим Савјету министара БиХ, скупа са мишљењем Министарства и закључцима Комисије по том питању.

Члан 25. (Финансирање)

(1) Финансијска средства за реализацију пројеката за трајно рјешавање стамбених и других питања повратника и других расељених и избјеглих лица, обезбјеђују се у

буџету Министарства и буџетима других нивоа власти, уколико се ради о заједничким средствима.

(2) Средства намјењена за заједничке пројекте из става (1) овог члана, посебним споразумом могу се удружити у сврху заједничког финансирања пројеката путем Фонда.

(3) Извори финансирања пројеката путем Фонда могу укључити и кредитна средства, домаћа и међународна донаторска средства, добровољне прилоге, те друге расположиве изворе, а која су намијењена за реализацију права из Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

(4) Фонд има посебан подрачун у оквиру јединственог рачуна трезора.

Члан 26.

(Кориштење средстава)

(1) Средства намјењена за остваривање права из члана 6. овог закона, путем Фонда користе се искључиво у сврху реализације пројеката које својом одлуком одобри Комисија или Министарство.

(2) Финансијска реализација одобрених заједничких пројеката врши се у складу са Правилником о начину финансијске реализације пројеката из члана 24. став (5) овог закона.

(3) Надзор над финансијским пословањем Фонда врше Министарство финансија и трезора БиХ и Канцеларија Генералног ревизора финансијског пословања институција БиХ.

ПОГЛАВЉЕ X – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ И ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Члан 27.

(Казнена одговорност)

Спрјечавање или неоправдано одгађање остваривања права избјеглице из БиХ, расељеног лица или повратника од стране лица запослених у државним, ентитетским, органима Брчко дистрикта БиХ, кантоналним, градским и општинским органима надлежним за реализовање захтјева избјеглице из БиХ, расељеног лица или повратника, у погледу остваривања њихових права, као и од стране других лица које спрјечавају или неоправдано одгађају остваривања ових права, повлачи одговорност у складу са важећим прописима.

Члан 28.
(Забрана дискриминације)

Поред права која избјеглици из БиХ, расељеном лицу и повратнику припадају на основу овог закона и закона ентитета, избјеглица из БиХ, расељено лице и повратник уживају иста права и слободе гарантоване међународним прописима и законима БиХ и ентитета као и други грађани БиХ и неће бити дискриминисани од уживања било којег права по било којој основи.

ПОГЛАВЉЕ XI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.
(Усклађивање прописа)

Ентитетски органи ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, ускладити своје законе са овим законом.

Члан 30.
(Примјена важећих прописа)

До доношења подзаконских аката за провођење овог закона примјењиваће се подзаконски акти донесени на основу Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ („Службени гласник БиХ“, број: 23/99, 21/03 и 33/03), уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 31.
(Престанак важења)

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ („Службени гласник БиХ“, број: 23/99, 21/03 и 33/03).

Члан 32.
(Ступање на снагу)

(1) Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПС БиХ број ____/____
____. ____ 2012.
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Нацрта закона о избјеглицама из Босне и Херцеговине, расељеним лицима и повратницима

а) Уставно-правни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану III. 1. ф) Устава Босне и Херцеговине, према којем су политика и регулисање питања имиграције, избјеглица и азила у надлежности институција БиХ, а у вези са чланом IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, према којем је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на основу Устава Босне и Херцеговине, надлежна за доношење закона. Такође, правни основ је садржан у члану II 5. Устава Босне и Херцеговине према којем све избјеглице и расељена лица имају право да се врате у своје домове. Они имају право у складу са Анексом VII Општег оквирног споразума, да им се врати имовина које су били лишени за вријеме непријатељстава 1991. године и да добију компензацију за сву такву имовину, која им не може бити враћена. Све обавезе или изјаве у вези са таквом имовином, које су дате под присилом, ништавне су.

б) Разлози за доношење Закона

Чланом 12. Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 и 103/09) дефинисана је надлежност Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине. Поред других надлежности у смислу Анекса VII ДМС и трајног рјешавања приступа правима избјеглица из БиХ и расељених лица, пројекта реконструкције и осигурања других услова за осигурање трајних рјешења за избјеглице из БиХ и расељена лица у БиХ, Министарство за људска права и избјеглице, координира и усмјерава политику којом се осигурава једнообразна и усклађена реализација циљева Анекса VII ДМС на цијелој територији БиХ, врши мониторинг имплементације заједничких пројеката путем успостављених регионалних центара Министарства, а своје задатке обавља на начин који гарантује једнакоправност избјеглица из БиХ и расељених лица.

Анексом VII Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, односно Дејтонског мировног споразума (ДМС) прописано је да, све избјеглице и расељена лица имају право слободно се вратити у своје домове. Имају право на поврат имовине које су лишени током непријатељстава од 1991. године и на накнаду за имовину која им се не може вратити.

Свјесни проблема у примјени одредби Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (ДМС) као и чињенице да је остало још доста тога да се учини како би сви босанскохерцеговачки грађани у потпуности уживали несметан приступ свим правима која су дефинисана у Анексу VII ДМС, Министарство за људска права и избјеглице БиХ је израдило Ревидирану стратегију Босне и Херцеговине за провођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума.

У оквиру рада на Ревидираној стратегији, посебна радна подгрупа је радила анализу уставних и законских рјешења, у вези са питањима права на накнаду штете расељеним лицима, избјеглицама и повратницима као и правом на избор другог мјеста пребивалишта, што је резултирало приједлогом рјешења која су приликом разматрања Ревидиране стратегије дорађена и допуњена и на Савјету министара БиХ, након чега је иста прослијеђена у парламентарну процедуру.

Ревидирана Стратегија је усвојена на 47. сједници Дома народа Парламентарне скупштине БиХ и иста је објављена у „Службеном гласнику БиХ“, број: 78/10.

Паралелно са рјешавањем питања повратка и обнове имовине и инфраструктуре у сврху помоћи расељеним лицима у БиХ, усвајањем Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за провођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума, надлежне институције добиле су задаћу да се припреме нови и прилагоде постојећи прописи из предметне области.

Предложеним нацртом закона ће се уредити обим права и начин њиховог рјешавања, као и институције и процедуре које ће омогућити приступ праву на обнову и повратак, право на накнаду штете, као начин рјешавања стамбеног питања, односно приступа праву на дом и праву на избор другог мјеста пребивалишта.

Такође овим нацртом закона се уређују и питања која се односе на надлежност за утврђивање статуса расељеног лица и повратника, престанак статуса, врсте помоћи, утврђивање корисника и припрема пројеката, средства за остваривање права избјеглица из БиХ и расељених лица, надлежности Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Комисије за избјеглице и расељена лица, Фонда за избјеглице и расељена лица БиХ, кривичне одредбе и забрану дискриминације.

У складу са стратешким одређењима, а на основу одредби Анекса VII ДМС и Устава БиХ, избјеглицама из БиХ, расељеним лицима и повратницима, биће омогућено право на повратак, право на избор мјеста пребивалишта и право на компензацију за имовину која се не може вратити расељеним лицима и повратницима. У овом смислу, било је потребно направити значајне промјене у важећем Закону који је уређивао предметну проблематику, тако да су у односу на шири обим новим нацртом Закона понуђеним рјешењима, измјењене и допуњене и надлежности Министарства за људска права и избјеглице и Комисије за избјеглице и расељена лица. Фонд за повратак постаће Фонд за избјеглице и расељена лица, а средства за повратак убудуће ће бити средства за рјешавање права расељених лица и избјеглица из Анекса VII ДМС.

ц) Принципи на којима је заснован Нацрт закона

„Стратегија Босне и Херцеговине за provedбу Анекса VII Дејтонског мировног споразума“, која је сачињена крајем 2002. године, први је заједнички, оквирни документ на нивоу Босне и Херцеговине којим се дефинишу циљеви и планирају потребне акције и реформе у правцу коначне реализације одредби Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у БиХ.

Стратегијом су утврђени сљедећи стратешки циљеви: довршење процеса повратка избјеглица из БиХ, расељених лица у БиХ, реализација поврата имовине и станарских права, довршење процеса реконструкције стамбених јединица за потребе повратка и осигурања услова одрживог повратка и процеса реинтеграције у БиХ.

Предметни Нацрт закона се темељи на начелима транспарентности, ефикасности, економичности и једнакоправности свих избјеглица из БиХ, расељених лица и повратника приликом остваривања њихових права утврђених међународним споразумима, Анексом IV и Анексом VII Општег оквирног споразума за мир у БиХ и стратешким циљевима из Ревидиране Стратегије за provedбу Анекса VII ДМС.

С обзиром да су питања избјеглица из БиХ, расељених лица и повратника, као и приступ правима ових категорија грађана БиХ, у ствари питања подијељене надлежности између институција БиХ, ентитета, кантона и општина у БиХ, овај нацрт закона на оквирним принципима, уређује питања дефиниција, припадајућих права, надлежности институција за осигурање приступа правима овим категоријама становништва, као и начина финансирања и процедура за приступ правима.

д) Потребна финансијска средства за провођење Нацрта закона

Потребна финансијска средства за провођење Закона о избјеглицама из Босне и Херцеговине, расељеним лицима и повратницима изражена су у Ревидираној Стратегији Босне и Херцеговине за провођење у Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у БиХ. Према Ревидираној Стратегији која је усвојена од Парламентарне скупштине БиХ за provedбу плана суштинског окончања процеса повратка потребно је осигурати укупно 1,3 милијарде конвертибилних марака, од чега око 900 милиона конвертибилних марака за обнову стамбених јединица и око 400 милиона конвертибилних марака за обнову пратеће комуналне инфраструктуре.

На 45. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, која је одржана 4. 2. 2009. године донијет је закључак којим се задужује Савјет министара-Министарство финансија и трезора да покрене процедуру за осигурање 400 милиона конвертибилних марака кредитних средстава за потребе финансирања повратка избјеглих и расељених лица и пројекте одрживог повратка. Овакав закључак, Парламентарна скупштина БиХ, поновила је још једном, приликом усвајања Закона о попису становништва, којом приликом су задужена надлежна министарства, на нивоу БиХ, да осигурају 500 милиона конвертибилних марака кредитних средстава за потребе финансирања права из Анекса VII ДМС.

У току је одобравање кредита Развојне банке Савјета Европе у износу од 40 милиона еура за програм рјешавања питања колективних центара и алтернативног смјештаја у БиХ, кредита код ОПЕЦ Фонда (7 милиона еура) и кредита код Саудијског развојног фонда у износу од 18 милиона америчких долара.

Додатно, а у вези са рјешавањем расељеничко-избјегличких питања између Босне и Херцеговине, Црне Горе, Републике Хрватске и Републике Србије, на Донаторској конференцији одржаној 24. 4. 2012. године у Сарајеву, осигуран је износ око 300 милиона еура од укупно тражених око 580 милиона еура од чега Босни и Херцеговини треба да припадне износ од око 101 милион еура на име рјешавања избјегличко-расељеничке проблематике.

Ентитети и Брчко дистрикт БиХ, издвајају укупно око 45 милиона конвертибилних марака годишње у својим буџетима за ове намјене.

Уз сва горе исказана и до сада осигурана средства, Босна и Херцеговина и даље има велики дебаланс између могућности и стварних потреба у предметној области, што би се уз активније учешће свих надлежних нивоа власти у БиХ, могло превазићи и осигурати финансирање и рјешавање овог питања, приближно у року како је то предвиђено Ревидираном Стратегијом за провођење Анекса VII ДМС.

е) Провођење консултација

У вези са провођењем консултација исте су организоване у градовима Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске (Сарајево, Мостар, Тузла, Бањалука, Бијељина,) и Брчко дистрикту БиХ са надлежним ентитетским и кантоналним министарствима у чијој су надлежности питања избјеглица и расељених лица као и представницима невладиног сектора.

У складу са правилима приликом обављања консултација на веб страници Министарства за људска права и избјеглице БиХ објављен је Преднацрт закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима како би сви заинтересовани били у прилици упутити своје коментаре.

Такође, у складу са Правилима за консултације приликом израде правног прописа, Преднацрт закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима је директно достављен заинтересованим организацијама и појединцима. Тим за израду прописа Министарства за људска права и избјеглице БиХ је објединио све коментаре и приједлоге и након разматрања истих, уврстио

оне примједбе и коментаре које је сматрао оправданим. Приликом подношења нацрта правног прописа Савјету министара на усвајање доставити ћемо изјаву да су испуњене обавезе у погледу консултација, утицаја прописа на јавност, образложење одлуке у облику консултација и опис консултација које су извршене и изјаву Министарства да је поступљено у складу са коментарима.

ф) Начин извршења Нацрта закона

Активности везане за приступ праву на обнову и повратак, право на накнаду штете, као начин рјешавања стамбеног питања, односно приступа праву на дом и праву на избор другог мјеста пребивалишта, питања утврђивања статуса избјеглице из БиХ, расељеног лица и повратника, престанак статуса, врсте помоћи, утврђивање корисника и припрема пројеката, средства за остваривање права избјеглица из БиХ и расељених лица, надлежности Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Комисије за избјеглице и расељена лица, Фонда за избјеглице и расељена лица, биће реализоване у сарадњи са ентитетским министарствима надлежних за област избјеглица и расељених лица, те надлежних кантоналних министарстава и општинских служби, као и служби Брчко дистрикта БиХ.